

ihaleye fesat karıştırma suçu herkesin işleyebileceği bir suç tipi olup mağdur sıfatının açıklaması

Ceza kanununda düzenlenen suçlar temelde herkesçe işlenebilecek suçlardır. Hareket yeteneğinin insana ait olması nedeniyle tüzel kişilerin fail olmayacağına dair TCK madde 20'deki düzenleme de bize ışık tutmaktadır.

“(1) Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz.

(2) Tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımını uygulanamaz. Ancak, suç dolayısıyla kanunda öngörülen güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımlar saklıdır.”

Bu düzenleme ile birlikte kimi suçların özel niteliklerinden kaynaklı olarak bazı kişiler tarafından işlenebileceğine dair TCK 40. Madde uyarınca : *“Özgü suçlarda, ancak özel fail niteliğini taşıyan kişi fail olabilir. Bu suçların işlenişine iştirak eden diğer kişiler ise azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur.”* Özgü suçlardan bazıları bazı özellikleri haiz failer tarafından işlenebilecektir.

Kural olarak ihaleye fesat karıştırma suçu, herkesin işleyebileceği bir suç tipidir. Ancak bir yönüyle de suçun icrasını meydana getiren hareketler incelendiğinde, sadece ihale yetkilisi, istekli gibi kişi veya kişilerin işleyebileceği seçimlik hareketlerin düzenlendiği kısmen özgü bir suç tipi olduğunu söylemek de mümkündür. Nitekim suç meydana getiren fiiller incelendiğinde ihale yetkilisi, ihale komisyon üyeleri, istekli olarak anılan ihaleye katılan veya katılmak isteyen kişi ve bu kişiler adına bağımsız hareket eden kişiler tarafından işlenen bir suç tipinin mevcudiyetini

görmektedir

İhaleye fesat karıştırma suçu esasen gerçek kişiler tarafından işlenen bir suç olmakla birlikte bu suçun oluşması ile haksız menfaat temin eden tüzel kişiler için de güvenlik tedbirlerine hükmolunabilecektir. Bir özel hukuk tüzel kişisinin yararına işlenen ihaleye fesat karıştırma suçunda, ihaleye fesat karıştıran organ kim veya kimlerden müteşekkil ise ya da temsilci kim veya kimler ise onlar fail olarak sorumlu olacaklardır

Mağdur sıfatını ancak gerçek kişiler alabilecekken, bir suçun meydana gelmesi ile bir tüzel kişinin zarar görmesi halinde "suçtan zarar gören"den bahsetmek gerekmektedir. Mağdur ceza ilişkisinin tarafı iken suçtan zarar gören uğradığı zarardan kaynaklı hukuki ilişkisinin tarafı olduğundan ihaleyi kazanamamış veya katılamamış özel ve/veya tüzel kişiler de bu suçtan zarar gören sıfatını haizdirler.

İhaleye fesat karıştırma suçu açısından mağdur, ihalenin dürüstlük ve rekabet ilkeleri çerçevesinde yapılması konusundaki menfaatleri zarar gören, ihlal edilen kamunun yani toplumun her ferdidir.

Fesat karıştırma suçuna ait fiillerin işlendiği kimselerden örneğin ihale yetkilileri, ihaleye katılımı engellenen isteklidir. Böyle bir durumda ihale yetkilisi temsil ettiği idare açısından en avantajlı teklifi alamayacak, ihale konusu işi almayı amaçlayan kişi ya da kişiler de haksızlığa uğrayacaktır. Belli bir kişiye karşı bu fiil işlenmişse de, netice itibarıyla mağdur toplumu oluşturan herkes, bu topluluğun içinde belli bir kişi olan fiilden etkilenen ise doğrudan mağdurdur

Suçun oluşumu için fiili oluşturan hareketin icra edilmesiyle suçun konusu üzerinde bir zarar oluşması ihtimalinin yeterli görüldüğü hallerde "tehlike suçundan" bahsedilmektedir. Suç tipi ile korunan hukuki değerleri etkili ve etkin koruyabilmek

için, bu hukuki değerlerin zarara uğramasını yani suçun unsuru olan neticenin gerçekleşmesini beklemeden, suç konusu üzerinde zarar tehlikesinin vuku bulması yeterli görülmüştür. Tehlike suçlarında, suçun konusunun zarara uğrama ihtimali ile karşı karşıya kalması, fiilin suçun konusunda zarar oluşturma ihtimali suç tipinin oluşması noktasında yeterli görülmüştür